

Den 25. april 2016

Jr. Nr. NST-303-00171

UDKAST til

Referat af møde i Vildtforvaltningsrådet

Den 15. marts 2016 kl. 12.00-16.00 i Eigtveds Pakhus.

Fra Vildtforvaltningsrådet deltog:

Jan Eriksen, formand for VFR.

Claus Lind Christensen, Danmarks Jægerforbund.

Ella Maria Bisschop-Larsen, Danmarks Naturfredningsforening.

Lars Hvidtfeldt, Landbrug & Fødevarer.

Henrik Bertelsen, Landbrug & Fødevarer.

Egon Østergaard, Dansk Ornitologisk Forening.

Niels Iuel Reventlow, Dansk Skovforening.

Birgitte Heje Larsen, Dyrenes Beskyttelse.

Flemming Torp, Friluftsrådet.

Fra Aarhus Universitet, DCE, deltog:

Jesper Madsen

Fra den Nationale Hjortevildtsgruppe deltog:

Svend Bichel (formand)

Fra Naturstyrelsen deltog:

Camilla Brask Lentz (konstitueret vicedirektør)

Mikkel Friberg

Annette Samuelsen

Viktor Bech Pedersen (v. punkt 9)

Søren Egelund Rasmussen (v. punkt 4)

Johanne Munksø Storm (referent)

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden (Bilag 2016-01-01)
2. Endelig godkendelse af referat af VFR-møde den 15. december 2015 (Bilag 2016-01-02)
3. Status for bekæmpelse af mårhund (Bilag 2016-01-03)
4. Status for afrapportering fra hjortevildtsgruppen (Bilag 2016-01-04)
5. Arbejdsgruppe om revision af udsætningsbekendtgørelsen (Bilag 2016-01-05)

6. Jagttidsforhandlinger (Bilag 2016-01-06)
7. Buejagt (Bilag 2016-01-07)
8. Sælforvaltning (bilag 2016-01-08)
9. Jagttegnsbudget (Bilag 2016-01-09)
10. Meddelelser
  - Orientering om initiativ vedrørende løsgående hunde (Formanden)
  - Orientering om arbejde med administrationsgrundlag for regulering af bramgræs (NST)
  - Orientering om DNA-analyser vedr. ulv (NST)
  - Orientering om høring af fire reservatbekendtgørelser (NST)
  - Foreløbig orientering om VFR-tur til England til september 2016
11. Evt.

Ad. 0 Indledende præsentation

Camilla Lentz, fungerende vicedirektør præsenterede planerne for deling af den nuværende Naturstyrelse i hhv. Naturstyrelsen, som får ansvar for drift af statens arealer, og som på jagt og vildtforvaltningsrådet får ansvar for at træffe konkrete myndighedsafgørelser, og Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) som får ansvar for lovgivning på jagt og vildtforvaltningsområdet. Parallelt med arbejdet med deling af styrelsen har styrelsen på naturområdet gennemført en intern organisationsændring, der har betydet, at bl.a. jagt- og vildtforvaltningen bliver delt mellem to enheder, Naturbeskyttelse og Naturforvaltning. Enheden naturbeskyttelse har ansvaret for Vildtforvaltningsrådet, men en del af de sager, som rådet behandler sorteres under enheden Naturforvaltning. Derfor deltog kontorchef Mikkel Friberg også i rådets møde. Mikkel Friberg blev inviteret til at deltage i rådets møder fremover.

Ad. 1 Godkendelse af dagsorden (Bilag 2016-01-01)

Indstilling: Til godkendelse

Diskussion: Jan Eriksen bød velkommen og foreslog, at drøftelse af dagsordenpunkt 4 om afrapportering fra hjortevildtsgruppen blev taget før punkt 3 om status for bekæmpelse af mårhund af hensyn til Svend Bichel. Der var ingen øvrige tilføjelser eller ændringer til dagsordenen.

Beslutning: Den justerede dagsorden blev godkendt.

Ad. 2 Endelig godkendelse af referat af VFR-møde den 15. december 2015 (Bilag 2016-01-02)

Indstilling: Til godkendelse

Resumé: Udkast til referat blev udsendt af Naturstyrelsen den 7. januar 2016 med frist for bemærkninger den 22. januar. Der er indkommet bemærkninger fra Birgitte Heje Larsen og fra Ella Maria Bisschop-Larsen, som er indarbejdet i referatet.

Diskussion: **Jan Eriksen** konstaterede at der ikke var yderligere bemærkninger til referatet, men foreslog kort drøftelse af henvendelse fra **Egon Østergaard** efter sidste VFR-møde om rådsmedlemmernes kommunikation til pressen efter VFR-møder.

Egon Østergaard nævnte, at han var kontaktet af pressen dagen efter seneste møde i rådet, på grund af artikel i Landbrugsavisen om rådets drøftelse af bramgæs med overskriften "Gåseplage skal bremses med skarpe skud". **Egon Østergaard** fandt det utilfredsstillende at blive konfronteret af pressen om en diskussion, som **EØ** ikke opfattede som afsluttet i rådet, og ønskede en principiel diskussion af, hvordan og hvornår rådets beslutninger bliver meldt ud til pressen og foreslog, at referatet skulle udgøre grundlaget for udmeldinger om rådetbeslutninger.

Flemming Torp medgav, at det er en relevant problematik, og at det var en god idé at drøfte en fælles fremgangsmåde. **FT** mente dog ikke, at det var en løsning at pålægge rådets medlemmer at afvente en færdig udarbejdelse af referatet, da det politiske pres fra minister og bagland ikke tillod det i praksis.

Claus Lind Christensen tilføjede, at møderne i VFR bør afsluttes med en aftale om, hvad medlemmerne påtænker at melde ud efter mødet.

Jan Eriksen tilføjede, at en måde at sikre, at nuancerne ikke går tabt i en offentlig drøftelse, er at sikre hurtigere godkendelse af referatet, evt. tre uger, og at dette eventuelt skulle indskrives i forretningsordenen. **Lars Hvidtfeldt, Henrik Berthelsen og Claus Lind Christensen** fremførte, at der kan være behov for hurtigt at melde beslutninger tilbage til baglandet, og at det vigtigste er, at der ikke bliver meldt noget ud, som ikke er besluttet, hvilket de mente ikke var tilfældet.

Beslutning: Referatet blev godkendt. Der arbejdes fremover på en hurtigere behandling af referatet, så det er foreløbigt godkendt inden for 3 uger i stedet for et kvartal.

Jan Eriksen vil formulere bud på, hvordan medlemmerne bør håndtere presse fremover.

Ad. 4 Status for afrapportering fra hjortevildtsgruppen (Bilag 2016-01-04)

Indstilling: Til orientering og beslutning.

Resumé: Rådet har ved flere lejligheder drøftet voksende problemer med skader på marker og skov som følge af stigende bestande af hjortevildt og har på den baggrund bedt den nationale hjortevildtsgruppe (DNH) om at udarbejde et oplæg til, hvordan der kan sikres en forvaltning af kronvildt, hvor afskydning af hinder og kalve øges. Derudover ønskes afskydning af hjorte reguleret, så andelen af ældre hjorte på sigt forøges. DNHs formand, Svend Bichel, vil give en status for gruppens arbejde indtil videre, og rådet forholder sig til hovedelementer i oplægget.

Diskussion: **Svend Bichel** præsenterede DNHs arbejde med at udarbejde konkrete forslag til kronhjorteforvaltningen. Uenigheder har stået i vejen for en frivillig løsning siden 2004, og det primære problem er, at en del jægere glemmer, at de også er vildtforvaltere, fordi de har personlige interesser i at skyde hjorte frem for hinder/kalve. Kravene til DNHs arbejde er at sikre:

- Naturlig køns- og aldersfordeling (ældre hjort/hind)
- Større andel af ældre hjorte over 8 år
- Bedre mulighederne for at sikre jordbruget mod tiltagende skader
- Spredning af kronvildt til nye egne
- Mere etisk jagtudøvelse
- Oplevelsesmulighederne for befolkning

Foruden disse krav skal planen være simpel, bidrage med nye løsninger og etablere et ejerskab blandt jægerne. Målet er, at i stedet for i dag at have 1 ældre hjort til op imod 100 hinder, så bør der være 1 ældre hjort til 20 hinder. Det kræver, at der sker en større afskydning af "produktionsapparatet" (hind/kalv). De nationale rammer fastsætter jagttidens maksimale længde, arealkrav og fodringsregler, inden for disse rammer kan enige regionale hjortevildtsgrupper forsøge at nå målet ved at flytte og/eller forkorte jagttiden på hjort større end spidshjorten. DNH vil følge implementeringen hvert år og evaluere/tilpasse den hvert andet år. Der vil være en løbende dialog og tilbagemelding til interessenterne. **Svend Bichel** understregede, at man sandsynligvis ikke vil kunne drage endegyldige konklusioner efter 3-4 år, men at man vil vurdere, om der er tegn på nye tendenser.

For at højne jagtetikken har DNH anbefalet at friholde brunstperioden (1/9-15/10) for driv-/trykjagt samt at indføre et afstandskrav på 130 m. fra udbragt foder til skydetårne/-stiger samt ejendomsgrænser. Afstandskravet er en præcisering fra de jagtetiske retningslinjer, da erfaringen har vist, at retningslinjerne ikke altid bliver fulgt. Det er håbet, at man ved at begrænse jagt på hjort vil kunne intensivere jagt på hind og kalv, der ikke vil være forbundet med et arealkrav (1 hjort ældre end spidshjort per 100 ha land per år per ejendom). **Henrik Bertelsen** noterede, at arealkravet til trods for at være kontroversielt også kan vise sig at være en fordel for samarbejdet mellem naboer omkring nedbringelse af markskader.

Svend Bichel afsluttede sin præsentation med at opliste udeståender:

- Gennemgang af de jagtetiske regler
- Konkretisering af arealkravet
- Indberetningspligtens udmøntning
- Bedømmelsesmetoder til målopfyldelse på de enkelte elementer
- Gennemgang af lokale forsøg og anbefalinger
- Håndtering af nedlagt vildt (sikre lette løsninger for at få det nedlagte vildt)

- Dåvildt behandles efterfølgende. Det har vist sig, at principperne for kronvildt ikke kan overføres direkte.

Jan Eriksen bad de medlemmer af rådet, som deltog i rådets møde den 11. september 2014, hvor arbejdet blev sat i gang om at kommentere på, om præsentationen fra hjortevildtgruppen afspejlede forventningerne.

Claus Lind Christensen bemærkede, at ordlyden har ændret sig siden VFR formulerede opgaven, men var ikke uenig med indholdet.

Lars Hvidtfeldt svarede, at dette er det muliges kunst, og at der i det foreliggende er tale om en god løsning på en kompliceret problemstilling. LH fandt det vigtigt, at hele argumentationen bag forslaget fremgår eksplicit. **Niels Iuel Reventlow** kunne også støtte forslagene og fandt det særligt positivt, at det er lykkedes at nå frem til en national model og dermed samle projektet vedr. hjortevildt.

Flemming Torp tilsluttede sig opfordringen til, at der bliver brugt kræfter på at argumentere for modellen og tilføjede, at der er nogle kommunikative udfordringer, og at der er behov for præcisering af ordvalg og formuleringer.

Ella Maria Bisschop-Larsen var enig i, at der var grundlag for fortolkningsproblemer, f.eks. med hensyn til hvad de regionale hjortevildtgrupper kan ændre på. Desuden ønskede EMB, at der blev fokuseret mere på det rekreative hensyn til offentlighedens ønske om at se hjortevildt. **Birgitte Heje Larsen** bakkede op om Ella Maria Bisschop-Larsen bemærkninger.

Claus Lind Christensen understregede, at DNHs anbefalinger har stor opmærksomhed i Danmarks Jægerforbund. Det er et godt arbejde, gruppen har lavet, men **CLC** kan ikke bakke op om arealkravet og udformningen af indberetningspligten, som det ser ud nu. **CLC** ønskede også den generelle jagttid udvidet fra 6 uger til 8 uger. Der er behov for meget arbejde og mere viden, og det er vigtigt, at VFR ikke går for hurtigt frem, men at der bliver brugt mere tid på informationsarbejde og dialog. Problemet for jægerne er især arealkravet, der forekommer at være et for voldsomt indgreb, når der også reduceres på jagtiden fra 5 måneder til 6 uger. Jagtidsreduktionen udgør i sig selv en stor udfordring. **CLC** opfordrede til at få forskerne til at vurdere, hvad reduktionen i jagttid betyder for bestandsudviklingen uden et tilhørende arealkrav.

Jan Eriksen konkluderede, at bortset fra Claus Lind Christensen forbehold for arealkrav og indberetningspligt, er der i rådet opbakning til DNHs anbefalinger. Der er et fælles ønske om at arbejde med sproglige præciseringer og øget informationsarbejde. Spørgsmålet er, hvad tidshorisonten for dette arbejde skal være.

Niels Iuel Reventlow kommenterede, at der i Skovforeningens bagland også er mange holdninger, men at anbefalingerne ligger "inden for skiven". **Lars Hvidtfeldt** mente ligeledes, at forslaget er et udtryk for en balanceret løsning, men at det er vigtigt at få hele pakken med. **Flemming Torp** nævnte, at ikrafttræden ikke kan vente til 2018.

Egon Østergaard tilkendegav, at DOF ikke har stærke holdninger til hjortejagt, men gerne så, at septemberjagten begrænses, og at der ikke afholdes jagt i brunsttiden. Dette ud fra en generel betragtning om, at der ikke bør drives jagt i yngletiden, hvilket brunsttiden må siges at være. **Svend Bichel** forklarede, at det er nødvendigt at inddrage septemberjagt, hvis jagt på hjort og jagt på hinder og kalve skal skilles ad, samt at jagten kun kan foregå som pürsh eller anstandsagt. **Flemming Torp**

forklarede, at Friluftsrådet altid har ønsket september-fredning, men det ofte har vist sig, at man regionalt vælger en september-fredning. Derfor har Friluftsrådet givet sig lidt. **FT** har ikke noget i mod at lade DCE undersøge arealkravene, men vil gerne understrege, at det er Svend Bichel og Jan Eriksen, der i givet fald skal formulere spørgsmålene til forskerne omkring behovet for arealkravet.

Birgitte Heje Larsen mente, at det er et godt forslag, og at arealkravet kan støttes. Dyrenes Beskyttelse ønsker processen afsluttet så hurtigt som muligt. **Ella Maria Bisschop-Larsen** pointerede, at det er en samlet pakke, men en undersøgelse kan forsinke projektet yderligere, og at diskussionen i øvrigt har været i gang i 15 år. DN kan ikke støtte en pakke uden arealkravet.

Henrik Bertelsen erklærede sig enig i ønsket om at komme hurtigt videre. En undersøgelse af arealkravet kan give et kvantitativt billede, men det handler også om, at man med et arealkrav gør op med, at der sidder mennesker, der ejer 10 ha og skyder 6 hjorte, hvilket står i vejen for et godt samarbejde. **HB** finder, at der er tale om en samlet pakke, idet det er en vanskelig sag for alle parter. **HB** opfordrede til, at der bliver taget beslutning hurtigst muligt.

Med hensyn til tidshorisonten for en ny forvaltning så **Claus Lind Christensen** gerne, at man tog sig tid til flere dialogmøder og foreslog ikrafttrædelse i 2018. **Jan Eriksen** forklarede, at tidligst mulige tidspunkt ville være ved jagttidens start i 2017. **Henrik Bertelsen** mente ikke, at et år fra eller til skulle spænde ben for projektet, men ville hellere have det klaret hurtigt. **Flemming Torp** mindede om, at hvis projektet ikke skulle trække ud i evigheder, bør rådet beslutte, hvornår der bliver truffet en beslutning, f.eks. på VFR mødet i juni.

Egon Østergaard ville gerne vide, om det var størrelsen på arealkravet eller princippet om et arealkrav, der er problemet for jægerne. **Claus Lind Christensen** forklarede, at det er princippet, der er helt nyt for dansk jagtforvaltning. **Svend Bichel** indvendte, at der allerede i dag eksisterer et arealkrav for, hvornår man må leje jagter ud samt de jagtetiske regler, hvor mange styk kronvildt man højst burde nedlægge på et areal. **Henrik Bertelsen** opfordrede til, at man snarest muligt fik afdækket ministerens holdning til jagt på kronvildt. **Jan Eriksen** forklarede, at det planlagte møde med ministeren endnu en gang er blevet aflyst, og at temaet bestemt er på dagsordenen, når der findes en ny dato.

Beslutning: Rådet har fået forelagt DNHs anbefalinger. Der er generelt opbakning til hjortevildtgruppens anbefalinger. Der er to områder, der skal belyses yderligere inden rådets møde i juni (arealkravet og udmøntning af indberetningspligten). Der skal desuden arbejdes videre med sproglige formuleringer og præciseringer i forhold til anbefalingerne, hvilket bliver en opgave NST skal hjælpe til med i form af at udarbejde et forvaltningsnotat, der bl.a. afklarer arealkravet juridisk. En forskningsbaseret undersøgelse skal afdække effekten på hjortebestanden ved alene at implementere en forkortet jagttid (og ikke et tilhørende arealkrav).

Den nationale hjortevildtsgruppe undersøger, hvorvidt der er behov for at igangsætte arbejdet med dåvildt, når kronvildtet er afklaret.

Ad. 3 Status for bekæmpelse af mårhund (Bilag 2016-01-03)

Indstilling: Til orientering.

Resumé: Rådet drøftede på sit møde den 27. marts 2015 rapport fra COWI "Evaluering af indsatsplan mod mårhund". Rådet konkluderede på baggrund af rapporten, at indsatsen burde forsætte, idet der var behov for at forbedre kommunikationsindsatsen. Det blev også konkluderet, at der fortsat manglede viden, og at rådet skulle have en årlig rapportering om indsatsen. Naturstyrelsen giver status for arbejdet med bekæmpelse af mårhund og med udbygning af vidensgrundlag.

Diskussion: **Annette Samuelson** forklarede, at mårhundeindsatsen fremadrettet glider ind under indsatsen for invasive arter generelt. Naturstyrelsen har fået COWI til at udarbejde en prioriteret liste over invasive arter i Danmark, og her var mårhunden i toppen sammen med brun rotte. Mårhunden kan også være i spil til en opdateret EU-liste, som angiver arter, hvor medlemsstater skal forestå aktiv bekæmpelse. Det blev efterspurgt i evalueringen, at der laves en cost/benefit analyse over mårhunden. Hvis mårhund bliver kandidat til en opdateret EU liste, vil der blive udarbejdet en cost-benefit analyse. Med hensyn til antallet af mårhunde kan det oplyses, at der i 2015 blev registreret 215 mårhunde i rovbasen, deraf var 166 registrerede som døde.

Ella Maria Bisschop-Larsen ønskede, at der på rådets møde i juni bliver givet en status for EU's arbejde med invasive arter, herunder om bekæmpelse af mårhunden bliver EU prioritet.

Beslutning: Rådet tager til efterretning, at mårhunden er topprioriteret i en gennemgang af invasive arter, og NST giver på juni mødet status for EU's arbejde med invasive arter.

Ad. 5 Arbejdsgruppe om revision af udsætningsbekendtgørelsen (Bilag 2016-01-05)

Indstilling: til orientering.

Resumé: På rådets møde i september 2015 blev der etableret en arbejdsgruppe, der skal arbejde med udsætningsreglerne, parallelt med jagttidsforhandlingerne, med henblik på at eventuelt reviderede regler kan træde i kraft i 2018. Flemming Torp blev udpeget som formand for gruppen og vil kort redegøre for, hvordan arbejdet med udsætningsreglerne vil blive tilrettelagt.

Flemming Torp nævnte, at der nu havde være kontakt til medlemmerne i arbejdsgruppen, og at planen var, at der på mødet i juni skal tages stilling til, hvilke kapitler i udsætningsreglerne, der skal tages fat på hvornår.

Beslutning: Der var ingen bemærkninger til det reviderede kommissorium fra sidst.

Ad. 6 Jagttidsforhandlinger (Bilag 2016-01-06)

Indstilling: til drøftelse.

Resumé: Det blev på rådets møde i september 2015 besluttet, at der skulle udarbejdes en liste over arter, som der var behov for at vurdere med hensyn til bestand og jagttid som grundlag for jagttidsforhandlingerne. Naturstyrelsen udarbejdede et udkast til liste, som rådets medlemmer efterfølgende supplerede. Listen er sendt med en god bestilling til DCE. Første leverance fra DCE omfatter en bestandsvurderinger af aktuelt jagtbare arter. Det foreslås, at rådet giver umiddelbare kommentarer til rapporten.

DN og DJ havde til rådets møde i december 2015 udarbejdet et oplæg om principper for fastsættelse af jagttider. Rådets medlemmer bifaldt generelt ideen om en ramme for jagttidsforhandlingerne, og der var enighed om, at rådets medlemmer skulle have lejlighed til at kommentere på oplægget, så det kunne blive et fælles udgangspunkt for de videre jagttidsforhandlinger. Jan Eriksen har i mail af 17. februar efterlyst evt. kommentarer til oplægget. Det foreslås, at rådet drøfter oplægget om principper.

Diskussion: **Lars Hvidtfeldt** fandt generelt oplægget om principper for jagttidsforhandlinger godt, men havde bemærkninger til afsnittet om målsætninger (s. 1 og s. 4). På side 3 bør stå "personer" frem for fagpersoner, da sammensætningen består af nogle af rådets medlemmer, der ikke nødvendigvis er fagpersoner.

Ella Maria Bisschop-Larsen roste papiret, men så gerne, at ordet "anerkendes" ift. at der udsættes vildt, erstattes med "konstateres" (s. 1), da det er et mere neutralt ord. **EMB** var ikke enig i, at der ikke skulle stå "fagpersoner", men mente tværtimod, at fagligheden skulle i højsædet. Endvidere mente **EMB**, at papiret ikke bør konkludere, hvad jagt er (kompensatorisk vs. additiv dødelighed i bestanden). **EMB** opfordrede til konsekvent brug af ordene bestand/population, så terminologien er ensrettet.

Egon Østergaard bemærkede, **1)** at under afsnittet om biologiske forudsætninger stod, at risiko for forvekslinger kunne give behov for forskellige jagttider lokalt, og så gerne at der blev tilføjet "i dele af landet". **2)** at principperne for forhandling af jagttid ikke kun bør forholde sig til nye arter, men til forhandling af jagttid for alle arter. **3)** at der kan stilles spørgsmålstegn ved, om man kan kalde et trofæ en fornuftig brug af dyret (s. 5 pkt. 7). **4)** At pkt. 7 og 8 omkring, hvordan jagttiden kan fastsættes flyttes fra 'etiske overvejelser' til 'biologiske forudsætninger'. **5)** At der på sidste side i eksempel 3 blev talt om jagt i naturtyper og landsdele, samt at der ikke stod noget om nye arter, men at det gjaldt alle arter. **6)** At man i eks. 8 sætningen erstattede "muligt" med "muligt eller nødvendigt" ift. at skulle etablere detaljerede målsætninger for alle arter.

Henrik Bertelsen understregede vigtigheden af, at det ikke kan være andre end organisationerne selv, der udpeger personer til at sidde i denne arbejdsgruppe, og at det er vigtigt, hvad denne person skal kunne, for at alle bakker op omkring projektet.

Niels Iuel Reventlow roste, at der ikke er tvivl om, at beslutningerne tages i rådet, og at arbejdsgruppen laver indstillinger til rådet. **Claus Lind Christensen** noterede, at internationale forvaltningsplaner skal efterleves, men gjorde opmærksom på, at Danmark så vel som EU havde taget forbehold for beslutning i AEWA om oplystning af visse arter, hvilket skaber en juridisk ramme, som rådet bør være opmærksom på. **3)** På side to skal det afgøres, om der tales om arts- eller bestandsniveau. **CLC** mente, at det er vigtigt, at der i rådet gives håndslag på, at disse principper ikke er hugget i sten og vil kunne ændres senere.

Birgitte Heje Larsen bemærkede, at under etiske overvejelser bør sætningen "kan det nedlagte vildt" erstattes med "vil det nedlagte vildt...". Herefter var der en drøftelse omkring brugen af begrebet "unaturlig død" som følge af sygdomspestidier, hvor **BHL** mente, at naturens egen bestandsregulering ikke skulle betegnes som unaturlig.

Jesper Madsen fra DCE redegjorde for de bemærkninger, som DCE havde sendt til formanden, herunder bemærkninger om selve kadencen i jagttidsrevisionen, som passer meget dårligt sammen med kadencen i det internationale arbejde med forvaltningsplaner. DCE's bemærkninger vedlægges referatet.

Beslutning: Jan Eriksen skriver princip-papiret igennem og sender det ud i skriftlig høring med frist på 14 dage, så diskussionen begrænses på junimødet. Inden den 15. april skal der indsendes eventuelle kommentarer til jagttidsrapporten til Annette Samuelsen, som videreformidler samlet til DCE.

Ad. 7 Buejagt (Bilag 2016-01-07)

Indstilling: til orientering.

Resumé: Danmarks Jægerforbund har ønsket en drøftelse i rådet af reglerne for buejagt. Naturstyrelsen har som bidrag hertil udarbejdet et kort notat, som giver bud på, hvordan vidensgrundlaget for en evt. beslutning om ændring af reglerne for buejagt kan styrkes. Det foreslås, at rådet på den baggrund drøfter, hvad der eventuelt skal udbores eller undersøges forud for en substantiel diskussion af reglerne for buejagt.

Claus Lind Christensen præsenterede kort problemstillingen og håbede på en længere drøftelse til junimødet, hvor der også forventes at blive plads til en demonstration af redskaber, der kan klargøre, hvad det er for en type jagt, der er tale om. **CLC** var enig i oplægget om et styrket vidensgrundlag.

Birgitte Heje Larsen ønskede, at der også blev lavet undersøgelse af forskellen mellem dødstidspunktet, når et dyr blev skudt af hhv. en riffel og en bue på samme afstand.

Beslutning: Naturstyrelsen iværksætter bestilling på indsamling af viden med henblik på genoptagelse af drøftelsen på juni-mødet.

Ad. 8 Sælforvaltning (bilag 2016-01-08)

Jan Eriksen foreslog, at punktet blev sprunget over denne gang på grund af manglende tid, men også fordi der var visse uafklarede juridiske forhold, som Naturstyrelsen var i gang med at undersøge. **Ella Maria Bisschop-Larsen** og **Birgitte Heje Larsen** opponerede imod denne beslutning og slog fast, at den model for regulering af sæler, som var beskrevet i det udsendte materiale, ikke var acceptabel for DN og Dyrenes Beskyttelse. **Ella Maria Bisschop-Larsen** ville gerne have, at VFR blev hørt i sagen, selvom der kun er tale om regulering.

Beslutning: Rådet får fremsendt en skriftlig høring vedr. sælregulering ved Bornholm.

Ad. 9 Jagttegnsbudget (Bilag 2016-01-09)

Indstilling: Til orientering og drøftelse.

Diskussion: **Viktor Bech Pedersen** redegjorde for forbruget for 2015, som stemte med budgettet, idet der var et lille overskud på ca. 200.000 ud af et samlet budget på ca. 92 mio. kr. Styrelsen er ved at fastlægge, hvordan budgettet deles mellem de to nye styrelser, som etableres til sommer. Budgettet for 2016 er ca. en mio. kr. højere end sidste år, da der ikke var et så drastisk fald i antallet af jagttegn som forventet, og det forventes, at der kommer mellem 1000-1500 nye jægere årligt. Der er fortsat en opsparing fra tidligere år. Det er ikke afklaret, hvordan den i givet fald kan anvendes.

Lars Hvidtfeldt spurgte til notatet for jagttegnsbudgettet, hvor der står, at budgettet er rettet mod vildt, men i budgetoversigten kan man også finde midler til håndtering af hvaler. **Jan Eriksen** svarede, at det i notatet bør præciseres, da jagttegnsmidlerne i lovgivningen er målrettet fugle og pattedyr.

Herefter var der et par spørgsmål til konkrete projekter:

Flemming Torp spurgte, hvordan man skulle finansiere arbejdet med revision af udsætningsreglerne. **VBP** svarede, at de ville være dækket af DCE's rammeaftale.

Birgitte Heje Larsen spurgte til begrundelse for den procentvise stigning i administrationsudgifterne, hvilket **VBP** redegjorde for.

Egon Østergaard spurgte, hvorfor indsamling af blodprøver for rovfugle ikke er medregnet. **VBP** forklarede, at disse blev betalt af andre midler.

Claus Lind Christensen spurgte til undersøgelse af havlitter, som angives til 200.000 kr. og mindede om, at der ligger et projekt på 700.000 hos DCE, som er vigtigt. **CLC** spurgte endvidere til, hvorfor der bruges færre penge på skydebaner. Begge forhold redegjorde **VBP** for.

Niels Iuel Reventlow påpegede det fortsatte behov for at få klarhed om "den fynske" råvildtsyge, der voldsomt påvirker en gammel dansk hjortevildtart.

Ella Maria Bisschop-Larsen efterspurgte en oversigt, hvor man kunne finde en nærmere beskrivelse af projekterne i jagttegnsbudgettet.

Beslutning: Der udarbejdes en beskrivelse af de enkelte jagttegnsprojekter.

Ad. 10 Meddelelser

Det blev af hensyn til tiden besluttet, at meddelelser bliver udsendt skriftligt. Følgende er indhold i de annoncerede meddelelser:

- 1) Orientering om initiativ vedrørende løsgående hunde (v. Jan Eriksen)

Under ledelse af Jan Eriksen holdt Naturstyrelsen den 29. februar et møde med deltagelse af Dansk Kennelklub, DcH Danmark, Friluftsrådet, Danmarks Jægerforbund, Dyrenes Beskyttelse, Dansk Skovforening, Danmarks Naturfredningsforening, Landbrug og Fødevarer samt politiet om udfordringer og løsninger med hensyn til løse hunde i naturen. Der var bred enighed blandt deltagerne om, at der er behov for en indsats for at "opdrage" hundeejere til i højere grad at have hundene i snor. Det var også blandt organisationerne villighed til at medvirke til en sådan indsats, og Friluftsrådet påtog sig rollen som tovholder i et sådant kampagneinitiativ. Naturstyrelsen kan via jagttegnsmidler bidrage med økonomisk tilskud til arbejdet i størrelsesordenen op til 100.000 kr. Samlet set et godt møde. De involverede organisationer mødes igen – muligvis inden sommerferien.

2) Orientering om arbejde med administrationsgrundlag for regulering af bramgræs (NST)

I forlængelse af diskussion og beslutning om bramgæs på VFR-mødet den 15. december arbejder Naturstyrelsen på et administrationsgrundlag, som skal understøtte den konkrete forvaltning af vildtskadebekendtgørelsen, som især Naturstyrelsens vildtkonsulenter står for. Vildtkonsulenterne har derfor også været involveret i arbejdet. Administrationsgrundlaget vil blive sendt til orientering til Vildtforvaltningsrådet efter påske.

3) Orientering om DNA-analyser vedr. ulv (NST)

Der har siden slutningen af februar kørt en diskussion bl.a. i medierne om troværdigheden af de DNA-analyser for ulv, som Århus Universitet har udført. DCE har selv i en pressemeddelelse demetteret tidligere formodninger om, at der kunne have været indtil 40 ulve i Danmark og reduceret dette tal til 20-23. Københavns Universitet som parallelt har arbejdet med DNA-analyser af materiale indsamlet af Ulvetracking.dk har problematiseret DCEs arbejde med DNA-analyser kraftigt, bl.a. i pressen og på de sociale medier, og har selv vurderet, at der højst kan have været "en håndfuld" ulve i Danmark. Senckenberg Institutet, som er europæisk referencelaboratorie for analyser af ulve-DNA har verificeret prøver, der tidligere har været analyseret af DCE, og er kommet frem til et helt andet resultat – langt færre ulve. Det forhold har gjort det påtrængende for Naturstyrelsen at tage stilling til, hvad vi som myndighed skal kommunikere om antallet af ulve, hvad vi skal stille op med nyt DNA materiale, som vi kan få behov for at få analyseret, og om vi skal igangsætte et større overvågningsprojekt, som det tidligere var planlagt. Vi har i samråd med vores direktion besluttet følgende, som vi har meldt ud til DCE, til ulvekonsulenter og til ulvegruppen:

Når det gælder antallet af ulve må vi på baggrund af den verificering, DCE har fået udført på Senckenberg Institutet, og de meldinger, DCE på baggrund heraf er kommet med, konstatere og kommunikere, at der med sikkerhed har været konstateret fire ulve i Danmark, men at der muligvis har været flere, og at DCE vurderer, at der kan have været op til 20-23 ulve.

Med hensyn til fremtidige DNA-analyser for Naturstyrelsen fra dræbte husdyr eller lignende har Naturstyrelsen meddelt DCE, at fortsat anvendelse af DCE til sådanne analyser forudsætter, at DCE fremlægger en plan for, hvordan man vil sikre, at analyser og tolkning af resultater sker efter den protokol, der anvendes af Senckenberg Institutet, og at alle resultater fremlægges på en transparent

måde. Indtil det kan sikres, skal DNA analyser for Naturstyrelsen verificeres af en anden forskningsinstitution. Her opfordrer vi til, at DCE samarbejder med KU.

Med hensyn til systematisk overvågning af ulve, vurderer vi ikke opgaven så påtrængende lige nu, hvis der kun er tale om et meget begrænset antal ulve. Vi sætter derfor projektet i bero i 2016 og vurderer i efteråret, om det vil være relevant at iværksætte overvågningsprojekt i 2017, og hvem der i givet fald skal stå for dette.

- 4) Foreløbig orientering om VFR-tur til England til september 2016: NST arbejder med udkast til et program, der bl.a. kan indeholde besøg på det britiske "Game Conservancy" i byen Fordingbridge i det sydlige England. Et udkast til program vil blive udsendt til rådet forud for mødet i juni.

- 5) Nye reservatbekendtgørelser: Rådet orienteres om, at Naturstyrelsen har sendt fire reservatbekendtgørelse i høring. Det gælder:

Arreskov Sø Vildtreservat:

<http://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59329>

Hyllekrog Vildtreservat:

<http://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59332>

Nakskov Vildtreservat:

<http://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59331>

Rødsand Vildtreservat:

<http://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59330>

Ad. 11. Eventuelt

Der var ingen emner under dette punkt.